

ประสบการณ์การป่วยเป็นโรคเบาหวานของพระสงฆ์ไทย: ภายใต้แนวคิดปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยม
ILLNESS EXPERIENCE OF THAI MONKS WITH TYPE 2 DIABETES: SYMBOLIC INTERACTIONISM

พระจตุพล พรานบุญ 5237906 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :สุพจน์ เด่นดวง, Ph.D., นาถฤดี เด่นดวง , M.A.,มัลลิกา มัติโก, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ของพระสงฆ์ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน และรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนการให้ความหมายทางสังคมของผู้อื่นที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับโรคเบาหวานของพระสงฆ์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นพระสงฆ์ที่ป่วยด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 16 ราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 33-74 ปี โดยมีภูมิลำเนาที่พักอาศัยอยู่ในวัดราษฎร์ สังคัมมหานิกาย ในจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ให้ความสำคัญกับผู้อื่น(ญาติโยม)มากกว่าเจ้าหน้าที่การแพทย์หรือหรือตัวของพระสงฆ์เอง คือ พระสงฆ์รับรู้ความคิดปกคิในการป่วยได้ จากมารดาเป็นอันดับแรก อันดับที่สองคือญาติพี่น้อง อันดับสามคือญาติโยม และอันดับสุดท้ายคือหมอ พระสงฆ์ตัดสินใจ ไปตรวจก็เนื่องด้วยอิทธิพลของผู้อื่น เช่น พระสงฆ์ต้องการสร้างความสบายใจให้กับบุคคลในครอบครัว กลัวผู้อื่นจะเข้าใจผิดหรือตีตราตนเองไปในทางไม่ดี กลัวว่าอาการที่เกิดขึ้นจะสร้างปัญหาให้กับผู้อื่น กลัวว่าเจ้าอาวาสจะมองไม่ดี และกลัวหมอมว่า พระสงฆ์มีความทุกข์จากการให้ความหมายของสังคมมากกว่าการให้ความหมายของเจ้าหน้าที่การแพทย์ เช่น ความทุกข์จากการสูญเสียความน่าเชื่อถือและการเลื่อมใสศรัทธา ความทุกข์จากการถูกเข้าใจผิดในสายตาผู้อื่น ความทุกข์จากต้องกลายเป็นภาระของญาติโยม ความทุกข์จากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนพระสงฆ์ และความทุกข์จากการต้องคอยปกปิดอาการกับผู้อื่น พระสงฆ์ถูกตีตราจากผู้อื่นมากกว่าตนเอง เช่น ถูกมองว่าเป็นพระขี้เกียจ ถูกมองว่าเป็นพระเรื่องมาก ถูกมองว่าเป็นพระไม่สำรวม ถูกมองว่าเป็นพระที่เอาเปรียบคนอื่น และถูกมองว่าเป็นพระทุศีลหรือมีศีลต่างพร้อย พระสงฆ์ให้ความหมายการป่วยจากผู้อื่น เช่น มองว่าเป็นโรคที่ไม่แน่นอน เป็นโรคที่ไม่รู้สาเหตุ เป็นโรคที่รักษาไม่หายและเป็นโรคที่ทุกๆ คนมี พระสงฆ์เปลี่ยนวิธีการรักษาก็เนื่องด้วยอิทธิพลของผู้อื่น เช่น โยมที่เขารู้จักกันเขาแนะนำมา คนเขาเคยป่วยกินแล้วหาย คนในครอบครัวเขาซื้อยามาถวาย เพื่อนเขาแนะนำ และ โยมที่สนิทกันเขาถวายมา การอยู่กับโรคเบาหวานก็ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น เช่น การออกกำลังกาย การควบคุมอาหาร การพักผ่อน การใช้ยา การไปหาหมอ การแก้ไขอาการ การออกบิณฑบาต การรับกิจนิมนต์ และการเดินทางไปรักษา

คำสำคัญ: ประสบการณ์การป่วย/พระสงฆ์/ การปฏิสัมพันธ์/การให้ความหมาย/การถูกตีตรา

ILLNESS EXPERIENCE OF THAI MONKS WITH TYPE 2 DIABETES: SYMBOLIC INTERACTIONISM

PHRACHATUPHOL PHARNBUN 5237906 SHMS/M

M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUPHOT DENDUANG, Ph.D., NARTRUEDEE DENDUANG, M.A.,
MULLIKA MUTTIKO, Ph.D.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the illness experience of diabetic monks and the process of interaction and interpretation which closely influenced the monks' diabetes management. Qualitative research was used and the subjects were 16 monks with type 2 diabetes mellitus aged 33-74 who belonged to the Mahanikaya Sect in Nakorn Pathom Province.

The results of this study showed that Thai monks focused on lay-people much more than medical personnel or the monks themselves. Monks' health abnormal conditions were noticed first by a monk's mother, second by relatives, third by devout Buddhists, and finally by doctors. Monks were encouraged to have medical checkups by people other than monks, namely monks' families, devout Buddhists, monk friends, their abbot, and doctors. The monks were also concerned that other people would misunderstand their health condition, their health condition would disturb other people, the abbot would misunderstand their health condition, and they would be blamed by the doctors. The diabetic monks suffered from social misunderstanding more than medical personnel's misunderstanding, namely losing faith from lay-people, burdening lay-people, losing relationships with their friends, and always hiding their diabetes from others. The monks have suffered from stigmatization. They have been stigmatized by other people as lazy, not behaving properly, and not following Vinaya rules or Buddhist monks' rules. Diabetes was defined by people by its uncertainty; unspecific nature, incurableness, and the fact that could everyone have it. Changes in the treatment of diabetes were influenced by other people, for instance by their families, devout Buddhists, monk friends, and diabetic monks. Relationships of diabetic monks with others resulted in the suggestions of diabetes cures, the effective treatment of diabetes, and diabetes drugs, especially by their family and devout Buddhists. Other aspects of diabetic monks' lives were also influenced by others, for instance, exercise, diet, rest, drug use, doctor visits, dealing with diabetes symptoms, going on alms-rounds for food, going for appointments with devout Buddhists for ceremonies and activities, and going to see a doctor for proper treatment.

KEY WORDS: ILLNESS EXPERIENCE/MONKS/INTERACTION/MEANING/STIGMATIZATION